

Sharci 20 Setember 1960 lamba. 2 diw.

Baasaborrada Dibedda

MADAXWEYNAHA KU MEEL GAARKA AH

Markuu arkay oggolaanshaha Golaha Xeedejinta;

WUXUU GUDDOOMINAYAA SOONA SAARAYAA

Sharciga soo socda:

Qod. 1

Waajib Ahaanshaha Baasaboorka

Muwaadinka raba in uu dibedda gaaro waa in uu qaato baasaboorka.

Waajibkaas waxaa laga dhaafay dadka raacatada ah oo ay tahay in ay ka gudbaan xuduudaha sababo la xiriira daaqa awgood iyo kuwa aan haysan waraaqaha “xadka” iyo “dhaafiyaha”oo ku kooban aagagga ku tilmaaman”dokumentiyadaas.

Qod. 2

Hayadda Bixineysa Baasaboorka

Baasaboorka dibedda loogu dhoofaya:

- Gudaha Dhulka Dowladda, waxaa bixinaya Wasiirka Arrimaha Dibedda;
- Dibedda, waxaa bixiya wakiillada diboloomasi iyo qunsullada.

Qod. 3

Noocyada Baasaboorka

Baasaboorradu waa saddex nooc:

- caadi
- mid shaqo Dowladda iyo
- diboloomaasi.

Baasaboorka caadiga ah, marka laga reebo sida ku xusan Qod. 5aad, waxaa la siin karaa, markay codsadaan, dhammaan muwaadiniinta.

Baasaboorka shaqada Dowladda waxaa la siinaya xildhibaannada iyo shaqaalahi rayidka iyo militeriga oo shaqo rasmi ah u tegaya dibedda.

Baasaboorka diboloomatga waxaa la siinaya Madaxa Qaranka (Madaxweynaha), Wasiirada iyo Wasiir Ku-xigeennada, iyo weliba hawladeennada haya hawl agaasin, ee ka tirsan Wasaaradda Arrimaha Dibedda. Waxaa kale oo la siin karaa xildhibaabo wafdi ahaan u aadaya dibedda.

Qod. 4

Ansaxnimada Baasaboorka

Ansaxnimada baasaboorka caadiga ah waxa ay soconeysaa muddo saddex sano ah, hayadda awoodda u leh bixinta ayaa cosbooneysiin karta muddo taas la eg.

Ansaxnimada baasaboorka shaqada Dowladda, waxa ay soconeysaa inta lagu gudajiro socdaanka wafdi, oo dartiis loo bixiyey.

Muddo taas la eg ayey soconeysaa ansaxnimada baasaboorka diboloomaasi, ee la siiyo xildhibaannada.

Baasaboorrada diboloomasiga, ee kale, ansaxnimadooda waxa ay jireysaa dhammaan muddada uu qofka haysto ku jiro gudashada xilalka ku xusan faqradda u dambeysa, ee Qod. hore.

Qod. 5 **Dadka aan heli karin Baasaboorka**

Baasaboorka caadiga ah lama siin karo:

- a) qofka, asaga oo ka tegaya dad asaga lagu aaminay, aan uga tegin dad ku habboon;
- b) qofka ku hoos-jira awood maamul, ee cid kale, aan haysan oggolaanshaha qofka uu u shaqeeyo ama, haddii qofkaas uusan jirin, Hayadda Garsoorka ee awooddha u leh;
- c) dadka maskaxda ka dhantaalaan;
- d) Qofka loo hayto dacwad ciqaab ah oo taagan, oo aan awoodin in uu Hayadda Garsoorka oo ikhtisaaska u leh ka keeno caddeyn ah in aysan dhoofkiisa waxba ka qabin;
- e) Qofka galay dembi lid ku ah shakhsiyadda Dowladda.

Qod. 6 **Tilmaamaha lagama Maarmaanka ah, ee lagu Qorayo Baasaboorka**

Baasaboorka waa in ay ku cad yihiin tilmaamaha soo socda:

- Magaca buuxa iyo tilmaamaha haystaha;
- Dowladaha uu baasaboorka ansaxa ka yahay;
- Taariikhda la bixiyey iyo wixii cosbooneyssin ah;
- Magacyada iyo tilmaamaha dadka kula safraaya haystaha.

Dadkaas ma noqon karaan cid aan ahayn xaaska iyo carruurta. Baasaboorka dushiisa waa in lagu dhejiyo masawirkha haystaha.

Qod. 7 **La Noqoshada Baasaboorka**

Hayadda awoodda u leh bixinta baasaboorka dibedda lagu aadayo (loogu dhoofo), xataa haddii uusan dhicin, waa in ay la-noqdaan haddii ay ogaadaan in haystuhu uusan ku sugnayn xaaladaha loo shardiyey xagga bixinta.

Qod. 8 **Joojinta Bixinta Baasaboorrada**

Wasirka Arrimaha Dibedda, asaga oo dhegeystay Wasiirada Gudaha iyo Difaaca (Gaashaandhigga), waxa uu awoodaa in uu diido ama joojiyo (laalo) bixinta baasaboorrada, amro in lalanoqdo ama xadado meelaha lagu tegi karo, sababo la xiriira nidaamka guud ama sababo khuseeya amniga gudaha ama kan caalamiga ah, ee Dowladda.

Wuxuu kale oo uu awoodaa in uu diido ama joojiyo bixinta baasaboorrada, haddii nolosha, xurriyada iyo hantida dadka doonaya in ay dibedda u dhoofaan, ay wajihii karaan halis weyn.

Qod. 9 **Baasaboorrada talyaaniga iyo ingiriiska oo la siiyey mawaadiniin Soomaaliyed**

Baasaboorrada la siiyey muwaadiniin soomaaliyed, oo goorta nashrinta Sharcigan ku sugaran dibedda, oo uu bixiyey Maamulka Wsaayada Talyaaniga, ee Soomaaliya, oo dhacaya wixii ka dambeeyaa 30ka Juunyo 1960 iyo kuwa Maxmiyada Ingiriiska, ee Somaaliland, waa sii-haysanayaa ansaxnimdooda (sharciyadooda) ilaa dhicitaaka, laakiin aan ka dambeyneynin (ku eg) 31ka Disember 1960, haddii laga reebo waxa ay qorayaan mucaahadooyinka caalamiga ah oo laga galay arrintaas.

Qod. 10 **Xeerarka Nidaameed**

Xukuumadda waxa ay ku dhaqaqeysaa soo-saaridda xeerarka lagama maarmaanka u ah fulinta Sharcigan.

Qod. 11
Saameynta sharci, ee axkaamta (qodobbada/xeerarka) Sharcigan

Saameynta sharci, ee axkaamta (qodobbada/xeerarka) Sharcigan waxa ay taabbagelyaa dhammaan Dhulka Jamhuuriyadda, laga bilaabo 1da Luulyo 1960, marka laga reebo Gobolka Waqooyi, halkaas oo saameynta isla axkaamtaas ay hirgeleyso laga taariikhda nashrinta Sharcigan, ayada oo la baabiíyey axkaam kasta oo kale oo ka jirta mowduuca (aarinta).

Sharcigan waxaa la gelinaya Ururinta Rasmiga ah, ee Sharciyada, waxaana lagu nashrinaya Faafinta Rasmiga ah.

Waa ku khasab qof kasta oo ay saaran tahay in dhowro, una dhowro sida sharci ka mida sharciyada Jamhuuriyadda.

Taariikhda Muqdisho, maanta oo ay taariikhdu tahay 20ka Setember 1960.

Aadan Cabdulle Cusmaan